

Савчук Надія Іванівна 

канд. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов і країнознавства
Факультет туризму

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

Скаб'як Софія Анатоліївна 

студентка 2 курсу, ступеня бакалавр, спеціальності 242 «Туризм та рекреація»
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ НА СТАНОВЛЕННЯ ШКІЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Шкільний туризм — це один із видів позакласної діяльності учнів, який передбачає подорожі, екскурсії, походи та відвідування різних цікавих місць із пізнавальною метою [1]. Під час таких поїздок школярі можуть краще ознайомитися з історією, культурою, природою та традиціями свого краю або інших регіонів. Шкільний туризм поєднує навчання і відпочинок. Учні отримують нові знання не лише з підручників, а й через власні спостереження та практичний досвід. Наприклад, відвідуючи музеї, історичні пам'ятки чи природні об'єкти, вони краще розуміють навчальний матеріал [2].

Крім пізнавальної функції, шкільний туризм має велике виховне значення [3]. Він сприяє розвитку самостійності, відповідальності, уміння працювати в команді та допомагати один одному. Також такі подорожі допомагають учням більше цінувати природу, історію та культурну спадщину своєї країни.

Європейська педагогіка значно вплинула на розвиток сучасної освіти, зокрема й на формування ідей шкільного туризму [4]. Багато педагогів Європи вважали, що навчання повинно відбуватися не лише в класі, а й через безпосереднє пізнання навколишнього світу. Вони наголошували, що учні краще засвоюють знання тоді, коли можуть побачити та дослідити об'єкти на практиці.

Одним із таких педагогів був Жан-Жак Руссо, який підкреслював важливість виховання дитини в гармонії з природою [5]. Він вважав, що спостереження за природними явищами та активне перебування на свіжому повітрі сприяють кращому розвитку дітей. Важливий внесок також зробив Йоганн Генріх Песталоцці, який підтримував ідею навчання через досвід і вважав, що освіта повинна поєднувати розумовий, моральний і фізичний розвиток учнів. Ці ідеї розвивав і Адольф Дістервег, наголошуючи на важливості активної участі учнів у навчальному процесі.

Європейські педагогічні ідеї поступово почали поширюватися і в Україні

[1]. Українські освітні діячі та вчителі знайомилися з досвідом європейських педагогів і намагалися застосовувати їхні підходи у своїй роботі. Особлива увага приділялася тому, щоб навчання було не лише теоретичним, а й пов'язаним із практикою та реальним життям.

У школах почали ширше використовувати екскурсії, прогулянки та спостереження за природою як додатковий спосіб навчання [2]. Учні залучали до вивчення рідного краю, його історії, культури та природних особливостей. Такі заняття допомагали краще зрозуміти матеріал і водночас підвищували інтерес до навчання.

Шкільний туризм в Україні почав формуватися поступово разом із розвитком освіти та впровадженням нових педагогічних підходів [3]. Учителі організовували для учнів екскурсії, прогулянки та невеликі подорожі, під час яких школярі могли краще ознайомитися з історією, природою та культурою свого краю. Такі поїздки сприяли підвищенню ефективності навчання та його практичній спрямованості.

З часом подібні заходи стали більш організованими [4]. У школах почали функціонувати туристично-краєзнавчі гуртки, де учні вчилися орієнтуватися на місцевості, знайомилися з природними пам'ятками та вивчали історію рідного регіону. Важливу роль у розвитку шкільного туризму відігравали вчителі, які організовували походи, екскурсії та навчальні подорожі.

Поступово шкільний туризм став важливою складовою виховної та пізнавальної роботи в школах [5]. Він сприяв не лише отриманню нових знань, а й розвитку фізичної активності, інтересу до природи та поваги до культурної спадщини.

Європейський педагогічний досвід відіграв важливу роль у розвитку сучасного шкільного туризму в Україні [1]. Багато ідей, які виникли в європейській освіті, сьогодні активно використовуються у навчальному процесі. Основною з них є положення про те, що навчання має відбуватися не лише в класі, а й через практичну діяльність, спостереження та безпосереднє пізнання навколишнього світу.

Сучасні українські школи продовжують використовувати цей досвід, організовуючи для учнів різноманітні туристичні поїздки, краєзнавчі екскурсії та навчальні подорожі [2]. Під час таких заходів школярі мають можливість краще ознайомитися з історією, культурою та природними особливостями різних регіонів країни, що сприяє підвищенню якості освітнього процесу.

Крім того, шкільний туризм сприяє не лише отриманню нових знань, а й формуванню важливих життєвих навичок [3]. Під час подорожей учні вчаться бути самостійними, відповідальними, працювати в колективі, допомагати

один одному та долати труднощі. Такі поїздки також сприяють вихованню любові до рідного краю та поваги до культурної спадщини.

Отже, європейський педагогічний досвід має вагомим значення для розвитку шкільного туризму в Україні [4]. Він сприяв формуванню підходів, що поєднують навчання, виховання та активний відпочинок учнів. Саме завдяки цим ідеям шкільний туризм став важливою складовою освітнього процесу та продовжує активно розвиватися сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: сучасні підходи. Київ : Либідь, 2021. 280 с.
2. Кравець О. В. Освітній туризм як засіб формування компетентностей учнів. Педагогіка і психологія. 2022. № 3. С. 45–52.
3. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої освіти. Київ : МОН України, 2021. 40 с.
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. Київ : Грамота, 2022. 504 с.
5. UNESCO. Education for Sustainable Development: A Roadmap. Paris : UNESCO Publishing, 2021. 68 p.